PDF Compressor Free Version

تداوم رویکرد نگاه به شرق موجب شده است

نگرانی از عهد و پیمان‌های روسی

محبوبه‌ولی، روزنامه‌نگار

در مرور تصاویر و خاطرات بصری انقلاب ۵۷، عکس‌های زیادی وجود دارد از پارچه‌نوشته‌های بزرگی که از این سو تا آن سوی خیابان طول دارند و روی آنها نوشته شده: «نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی». پس از پیروزی انقلاب نیز این شعار به عنوان اصل کلی سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی ایران، بر سر در وزارت امور خارجه نقش بست.

اما حالا به دنبال مذاکرات ایران با روسیه که پیش از انقلاب به عنوان امپریالیسم شرق از آن یاد می‌شد، عده‌ای نگران این اصل کلی شده‌اند و بیم آن را دارند که سیاست خارجی کشور تحت فشارها و تنگناها از شعار استقلال طلبانه «نه شرقی، نه غربی» به «نه غربی، آری شرقی» برسد. این نگرانی‌ها پس از دیدار چند روز پیش علی اکبر ولایتی، مشاور ارشد مقام معظم رهبری با ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه بیش از گذشته مطرح شد. آنچه بر اطمینان این اظهارنظرها افزود، ابهام در دستاوردهای اعلام‌شده این سفر بود.

ابهام در گزارش یک سفر دیپلماتیک

ولایتی پس از پایان دیدارش با پوتین در روز پنجشنبه، ۲۱ تیرماه، از وعده ۵۰ میلیارد دلاری پوتین برای سرمایه‌گذاری در حوزه نفت و گاز ایران خبر داد و تاکید کرد این میزان سرمایه‌گذاری می‌تواند جای خالی شرکت‌های اروپایی که در پی تحریم و تهدیدهای ترامپ از ایران خارج شده‌اند را پر کند.

او از انعقاد قراردادی چهار میلیارد دلاری با یک شرکت مهم نفتی روسیه نیز خبر داد و گفت که این قرارداد به زودی عملیاتی می‌شود و همچنین برای همکاری دو شرکت مهم روسی دیگر، روس‌نفت و گازپروم نفت نیز صحبت‌هایی شده و آنها می‌توانند قراردادهایی تا ۱۰ میلیارد دلار را انجام دهند. همان روز خبرگزاری اسپوتنیک عربی، خبری به نقل از دمیتری پسکوف، سخنگوی ریاست جمهوری روسیه، منتشر کرد. براساس این خبر سخنگوی کرملین در واکنش به اظهارات ولایتی مبنی بر آمادگی پوتین برای سرمایه‌گذاری در ایران، گفته بود: نمی‌توانم این مساله را تایید کنم و نمی‌توانم به جزئیات بیشتری در این رابطه بپردازم.

کلک روسی

این اولین واکنش متناقض روس‌ها با گفته‌های نماینده ویژه ایران در روسیه بود. به فاصله کوتاهی الکساندر نوآک، وزیر انرژی روسیه در این مورد اظهار کرد: قرارداد تامین کالا برای ایران از سوی روسیه در عوض دریافت نفت هنوز امکان پذیر است. وی گفته بود روسیه در حال بررسی تمامی موضوعات قانونی مرتبط با این قرارداد احتمالی است. این خبر گمانه‌زنی‌ها در مورد بی‌اعتمادی به روس‌ها را بالا برد. این فرض مطرح شد گرچه تحریم‌های دونالد ترامپ در مرداد و آبان ماه مربوط به فلزات سنگین و گرانبها و نفت است، اما می‌تواند کشور را با کمبودکاهای اساسی مواجه کند و در این بین روسیه طمع کرده تا در این شرایط از ایران سوءاستفاده کند.

بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت خارجه روز گذشته درباره ماجرای نفت در برابر غذا و کالا، گفت: این بحث از سوی یک مقام روسیه مطرح شده و طرف ایرانی چنین نقل قولی را نداشته است و درباره صحت و سقم این ادعا نمی‌توانم اظهارنظر کنم. هرگونه همکاری و تفاهم نیازمند هیات‌های کارشناسی و تبادل آنهاست.

عده‌ای نیز این ایراد را وارد کردند که فارغ از حسن نیت یا سوء نیت روسیه، حکومت مبتلا به یک آلزایمر سیاسی شده و لطمات تاریخی که ایران در برهه‌های مختلف از روسیه خورده را فراموش کرده است.

کنایه صادقی درباره اعتماد به روسیه

موضوع مورد مناقشه دیگر در اظهارات علی اکبر ولایتی بعد از دیدارش با پوتین درباره حضور ایران در سوریه بود. ولایتی در این باره گفت: روسیه خواستار ادامه همکاری ایران در سوریه و منطقه برای حمایت از حکومت‌های قانونی است و به زودی به همراه همتای ترکیه‌ای‌اش برای بررسی وضعیت سوریه به تهران سفر می‌کند.

امادا اظهارات متناقض، «هاآرتص» به نقل از یک دیپلمات رژیم صهیونیستی مدعی شد: روسیه سعی می‌کند ایران را از مرزهای سوریه و سرزمین‌های اشغالی دور کند. گفته شد آنچه این دیپلمات اسرائیلی گفته است، نتیجه مذاکره نتانیاهو و پوتین است که به نتیجه‌ای که ولایتی از دیدارش با پوتین گرفته کاملا متفاوت است.

گرچه رسانه‌های صهیونیستی چندان قابل اعتبار نیستند زیرا آنها برای جوروانی هم که شده سعی می‌کنند همه چیز را به نفع خودشان جلوه دهند، اما بسیاری از تحلیلگران سیاسی در خارج و داخل کشور نیز با بی‌اعتمادی به روسیه، احتمال صحت این خبر «هاآرتص» را مطرح کردند. محمود صادقی، نماینده پرحاشیه تهران در مجلس روز گذشته در توئیتی که مستقیما اشاره به پیروزی تیم ملی فوتبال فرانسه در روسیه داشت اما تلویحا کنایه‌ای به اعتماد به روسیه بود، نوشت: «وقتی روس‌ها هوای ورزشگاه را پس دیدند چتر را روی سر خود گرفتند و به میهمان نگاه هم نکردند.»

موافقان موضع محمود صادقی معتقدند که روسیه ممکن است وعده‌هایی بدهد اما با تغییر شرایط مانند همتای غربی‌اش یا زیر وعده‌هایش می‌زند یا ادامه آنها را مشروط به شروطی سخت می‌کند؛ به‌ویژه که اسرائیل مدام در حال مذاکره با پوتین است و ترامپ نیز به زودی با او دیدار خواهد داشت و ممکن است او را به نحوی تطمیع کنند که به ایران پشت کند.

دست نیمه‌بسته ترامپ در برابر پوتین

عده ای دیگر این گفته‌ها را رد می‌کنند و تاکید می‌کنند که روسیه حتی اگر بخواهد هم نمی‌تواند به ایران پشت کند. شعیب بهمن، یک کارشناس مسائل روسیه با این رویکرد می‌گوید: روس‌ها از عمق استراتژیک ایران در منطقه به خوبی آگاه هستند و می‌دانند که ایران به واسطه شکل‌گیری معامله بین چند کشور، استقلال عمل خود در مورد سوریه را از دست نمی‌دهد و بعید است که با توجه به این دلایل چنین معامله‌ای بین پوتین و ترامپ در ارتباط با حضور ایران در سوریه شکل بگیرد.

او معتقد است از طرفی دست ترامپ برای اقناع پوتین جهت خروج ایران از منطقه چندان باز نیست، زیرا «موضوع اول اختلاف ژئوپلتیک بین آمریکا و روسیه است. روس‌ها به خوبی می‌دانند که هرگونه مصالحه با آمریکا در ارتباط با سوریه سرآغازی برای خروج آنها از کل منطقه خواهد بود. از طرف دیگر باید به این موضوع توجه کرد که دولت آقای ترامپ در داخل آمریکا از استقلال عمل کامل برخوردار نیست و کنگره حاضر نخواهد بود که تحریم‌ها علیه روسیه را لغو کند. از دیگر سونهادهای نظامی، اطلاعاتی و امنیتی واشنگتن دارای گرایش‌های ضدروسی هستند چنانکه مشاهده می‌کنیم در آستانه دیدار پوتین و ترامپ یکی از نهادهای امنیتی آمریکا سامی ۱۲ روس را به اتهام دخالت در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در سال ۲۰۱۶ منتشر کرده است و افراد سرشناس از دو حزب جمهوریخواه و دموکرات ضمن اعلام مواضع علیه روسیه از ترامپ خواستند که دیدار روز دوشنبه‌اش با پوتین را لغو کند.»

روس‌ها به خوبی می‌دانند که هرگونه مصالحه با آمریکا در ارتباط با سوریه سرآغازی برای خروج آنها از کل منطقه خواهد بود. از طرف دیگر باید به این موضوع توجه کرد که دولت آقای ترامپ در داخل آمریکا از استقلال عمل کامل برخوردار نیست و کنگره حاضر نخواهد بود که تحریم‌ها علیه روسیه را لغو کند

علی اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل پیش از این گفته بود که رهبری به روابط ایران و روسیه به عنوان رابطه راهبردی و استراتژیک از دیرباز نگاه می‌کنند و همچنان این سیاست جمهوری اسلامی ایران تحت اشراف و رهنمودهای رهبری دنبال می‌شود.

مسئولان و مقامات سیاسی نیز همگی معتقدند که تنها با اتحاد و تاسی از راهبردهای رهبری می‌توان از گردنه‌های سخت امروز عبور کرد. حال این مسئولیت دستگاه دیپلماسی است که بتواند این راهبرد را به بهترین شکل ممکن عملی کند تا تجربه تلخ مذاکره با ابرقدرت غرب، مجددا در مواجه با ابرقدرت شرق تکرار نشود.

گفت و گو

عضو کمیسیون انرژی مجلس:

فرزندان مسئولان باید در همین کشوری زندگی کنند که بقیه سختی می‌کشند

عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: اکنون مسئولین باید موضع خود را در برابر آمریکا مشخص کنند و بگویند که وقتی فرزندانشان در آمریکا اقامت دارند دلیل دشمنی‌شان با این کشور چیست؟ تناقض بزرگ از همین جا آغاز می‌شود، بنابراین تا این مساله حل نشود به نتیجه‌ای نمی‌رسیم.

هدایت‌الله خادمی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا، درباره تهاتر نفت با کالای روسیه اظهار داشت: در شرایطی که به ما اجازه نمی‌دهند نفت بفروشیم و کالای مورد نیازمان را وارد کنیم، ممنون روسیه هم هستیم که به ما کالا می‌دهد تا از گرسنگی نمیریم. وی تصریح کرد: در حال حاضر وضعیت ما به گونه‌ای است که باید بین بد و بدتر یکی را انتخاب کنیم، باید بین اینکه نفت به روسیه بدهیم و در قبال آن مواد روزانه‌مان را تامین کنیم و یا اینکه اصلا نتوانیم مواد اولیه مورد نیازمان را هم تامین کنیم، یکی را انتخاب کنیم. عضو کمیسیون انرژی مجلس افزود: اکنون کشورها دنبال این هستند که کل یا بخشی از صادرات ما متوقف شود، این موضوع مثل سلاح کشتار جمعی است که به همه آسیب می‌زند و همه کشور با آن درگیر می‌شوند. وی خاطرنشان کرد: در حالی که کشورهای همسایه می‌خواهند تولید خود را بالا برده و جایگزین نفت ما شوند، ما نیز نباید اجازه تولید را به آنها بدهیم، یعنی نباید خیالشان بابت بالا رفتن تولید راحت باشد، نباید اجازه دهیم نفت‌شان از تنگه هرمز عبور کند و حتی نباید اجازه دهیم نفتی تولید شود که از تنگه عبور کند. عضو کمیسیون انرژی تصریح کرد: مازمانی برای همین کشورهایی که می‌خواهند جایگزین نفت ما شوند برادری کردیم، حال اگر می‌خواهند جای ما را بگیرند باید نسبت به امنیت تولیدشان هشدار داده و پالس بدهیم که نمی‌گذاریم امنیت داشته باشند، وقتی آنها امنیت تولید نداشته باشند نفت ایران نیز قابل تحریم نخواهد بود. خادمی در ادامه گفت: موضوع دیگر این است که اکنون مسئولین باید موضع خود را در برابر آمریکا مشخص کنند و بگویند که وقتی فرزندانشان در آمریکا اقامت دارند دلیل دشمنی‌شان با این کشور چیست؟ تناقض بزرگ از همین جا آغاز می‌شود، بنابراین تا این مساله حل نشود به نتیجه‌ای نمی‌رسیم. وی با بیان اینکه برخی مسئولان اکنون بیشتر نگران کشوری هستند که فرزندان‌شان در آن زندگی می‌کنند نه منافع ملی، تاکید کرد: اکنون منافع ملی ما این نیست که فرزندان مسئولان در آمریکا باشند و ما با این کشور بجنگیم. فرزندان مسئولان نیز باید در همین کشوری زندگی کنند که بقیه سختی می‌کشند.

سلیمی در واکنش به خبر بازرسی آژانس اتمی از دانشگاه شریف:

حتما فردا می‌خواهند زیر میز رئیس جمهور را هم حفاری کنند

عضو هیأت رئیسه کمیسیون آموزش و تحقیقات درباره بازرسی آژانس بین‌المللی انژی اتمی از دانشگاه‌های علم و صنعت و شریف گفت: آزمایشگاه یک دانشمند حریم شخصی اوست. این بازرسی‌ها فضای علمی کشور را ناامن می‌کند. به گزارش ایلنا علیرضا سلیمی درباره بازدید بازرسان آژانس بین‌المللی انژی اتمی از دانشگاه شریف بی‌اطلاع هستم.

وی عنوان کرد: این کار واقعا جای نگرانی دارد، این بازدیدها فراتر از همه پادمان‌ها و ان پی تی است، برجام معنی‌اش این نبود که بازرس‌ها هر زمان از هر جایی که می‌خواهند بازدید کنند! این عضو هیئت رئیسه کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس ادامه داد: این بازدیدها چه معنایی دارد؟ از بیان این مطلب عذرخواهی می‌کنم اما این یعنی این که اگر آنها به دفتر آقای رئیس جمهور هم شک داشته باشند باید آن را حفاری کنند و عملیات حفاری زیر میز رئیس جمهور را راه بیاندازند؛ کدام کشوری چنین اجازه‌ای می‌دهد؟ وی خاطرنشان کرد: چنین بازدیدهایی باعث می‌شود که دانشمندان ما احساس امنیت نداشته باشند؛ آزمایشگاه یک اندیشمند و دانشمند، حریم اوست و نباید هر کسی وارد آن شود. نماینده مردم محلات در دهمین دوره مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه این گونه رفتارها علاوه بر اینکه منجر به سرقت علمی می‌شود، اتهام‌زنی به کشور را باب می‌کند، گفت: بازرسان آژانس نشان داده‌اند که دستورات قدرت‌های بزرگ را اجرایی می‌کنند. وی یادآور شد: واقعا اگر سوال و ابهامی وجود داشته باشد، با بازرسی‌های تعریف شده و گفت‌وگوها می‌توانیم آن‌ها را برطرف کنیم و وضعیت عادی شود. سلیمی با اشاره به برجام گفت: مگر ما در برجام همه چیزمان را نگذاشتیم؟ آیا اینها دست از دشمنی برداشتند؟ امروز آمریکا و اروپا با ما بازی می‌کنند؛ علاوه بر این تحریم‌ها را باز گرداندند تا صنعت هسته‌ای ما را به عقب برگرداندند. وی افزود: این رفتارها نشان می‌دهد آن‌ها در واقع سوال و ابهامی ندارند، بلکه با اصل پیشرفت علمی ما مخالفت دارند، نباید اجازه داد زیاده‌خواهی کنند، زیرا این بار رفتن، مسیری است که انتها ندارد. این عضو هیأت رئیسه کمیسیون آموزش و تحقیقات تاکید کرد: بازدید بازرسان از دانشگاه‌ها در فضای علمی ایجاد ناامنی می‌کند.

روی موج کوتاه

پیشنهاد مذاکره با آمریکا حرام نیست

حجت‌الاسلام ناطق نوری، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام: پیشنهاد برخی فعالان سیاسی برای مذاکره با آمریکا در شرایط فعلی ممکن است عملی و به مصلحت کشور نباشد ولی به هر حال اینکه کسانی از سر دلسوزی پیشنهادی را مطرح کنند حرام نیست و بدیهی است که تصمیم گیری و صلاحدید در چنین مواردی به عهده رهبری معظم انقلاب است که خوشبختانه اشراف کامل بر سیر تحولات دارند. در مورد سیاست خارجی و چالش‌های پیش رو باید همه ملت، به خاطر عزت و شرف کشورمان با وحدت واقعی و دست در دست یکدیگر، نسبت به درایت رهبر انقلاب و ظرفیت‌های بی‌بدیل این کشور برای عبور از بحران اعتماد کنیم.

پول نفت صرف کارمندان ۱۵ دقیقه‌ای می‌شود

هادی قوامی، عضو هیأت رئیسه کمیسیون برنامه و بودجه: امروز ما ۴ میلیون کارمند حقوق‌بگیر داریم و به جای اینکه در بخش تولید فعالیت کنند در وزارتخانه‌های مختلف تقسیم شده‌اند و کار مفید آنها هم در حد ۱۵ دقیقه است و ما هرچه نفت می‌فروشیم باید برای پرداخت حقوق این کارمندان هزینه کنیم.

طرح سوال از رئیس جمهور تقدیم هیات رئیسه شد

احمد امیرآبادی فراهانی، عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی: طرح سوال از رئیس جمهور توسط رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و با محورهای اقتصادی تکمیل و به هیات رئیسه تقدیم شد. هیات رئیسه پس از بررسی سوالات برای اعلام وصول آنها تصمیم گیری می‌کند. سوال علی مطهری و جواد کریمی قدوسی هم در خصوص ادعای تلگرامی از وزیر اطلاعات در دستور کار مجلس در روز چهارشنبه است. سوالات نمایندگان با یکدیگر متفاوت است و یکی می‌گوید چرا دستگیر کردید و دیگری سوال دارد چرا دستگیر نکردید.

نظام تصمیم خود را درباره FATF گرفته است

محمود صادقی، نماینده مردم تهران و عضو فراکسیون امید مجلس: با اطلاعاتی که داریم، مجموعه نظام درباره تصویب لوایح مربوط به FATF به تصمیم رسیده است. در جلسه علنی و غیر علنی مجلس رییس مجلس اعلام کرد. در مجلس به نظر رهبری استناد می‌کنند؛ اما آقای لاریجانی بارها اعلام کرده که دفتر رهبری گفته این مساله به خود مجلس مربوط است و مانظری نداریم. دست کم نظر منفی ندارند. اخیرا هم از نامه آقای روحانی به شورای نگهبان که منتشر شده بر می‌آمد که شورای عالی هماهنگی اقتصادی نظرش بر تصویب لایحه است.

انتقاد از رد صلاحیت‌های شورای نگهبان

آذر منصوری، قائم مقام دبیر کل حزب اتحاد ملت: شورای نگهبان تقریبا دو سوم اصلاح‌طلبان را در انتخابات رد صلاحیت می‌کند و اصلاح‌طلبان باز هم با همان دغدغه منافع ملی در انتخابات شرکت می‌کنند و ناگزیر لیست‌های حداقلی می‌بندند. خب نتیجه‌اش چه می‌شود؟ نتیجه‌اش از خاصیت افتادن و عدم کارآیی حداکثری نهادهای انتخابی در اداره کشور می‌شود. اصلاح طلبان پیشنهاد گفت‌وگوی داخلی می‌دهند و پاسخی که می‌شنوند این است که شما غلط کردید که پیشنهاد گفت‌وگوی ملی می‌دهید؟ البته از فرصت‌طلبی برخی از افراد، جریان اصلاحات ضربه‌هایی خورده است و دلیل اصلی آن را باید در حلقه تنگ مدیریت در کشور جست‌وجو کرد که ناگزیر امیر کبیرها را خانه‌نشین می‌کند و بر چرخه تولید رانت و فساد می‌افزاید.

در خلیج فارس آمریکایی‌ها حساب کار دستشان آمد

سردار رمضان شریف، سخنگوی سپاه: رویارویی با شناورهای آمریکایی بارها و بارها اتفاق افتاده که آخرین مورد آن منجر به دستگیری تفنگداران آمریکایی شد و نهایتا با عذرخواهی، آنها رها شدند. از آن به بعد ما شاهد رفتار قانونمندتری توسط آمریکایی‌ها در منطقه خلیج فارس و تنگه هرمز بودیم بنابراین اگر این رویارویی کمتر شده به این علت است که آنها حساب کار دستشان آمده و گرنه در رفتار و گشت‌ها و کنترل‌های نیروی دریایی سپاه تغییر خاصی صورت نگرفته است.